

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-28-05/2012
P/12/067

Tekst ujednoczony

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/067 – Wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych i niepublicznych.	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.	
Kontrolerzy	1. Bogumiła Mędrzak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85156 z dnia 19.11.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Tomasz Wołos, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85166 z dnia 10.12.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 381-382)	
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 w Szczecinie ¹ , Plac Mariacki 1 (70-547 Szczecin).	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bożena Łoś – Nowak, dyrektor.	(dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli² ocenia pozytywnie, mimo stwierdzenia nieprawidłowości³ działalność ZSO w zakresie organizacji i realizacji kształcenia z wychowania fizycznego⁴ w latach szkolnych 2009/2010-2011/2012.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- niespełnieniu przez przedmiotowy system oceniania w/w wymogów określonych w § 2 ust. 2 i § 3 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych⁵,
- dopuszczeniu do użytku szkolnego dla III etapu edukacyjnego (gimnazjum) programów w/w nieuwzględniających 5 z 33 wymagań podstawy programowej z 2008 roku.⁶

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

1. Organizacja i realizacja kształcenia z przedmiotu w/w.

1.1. Organizacja i realizacja kształcenia z przedmiotu w/w w systemie klasowo-lekcyjnym.

Opis stanu faktycznego

ZSO składał się z 3 jednostek organizacyjnych: IX Liceum Ogólnokształcącego⁷, Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych Nr 1 i Gimnazjum Nr 4⁸.
(dowód: akta kontroli, str. 4-6, 22-23, 415-416)

¹ Zwany dalej ZSO.

² Zwana dalej NIK.

³ NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej w/w.

⁵ Dz.U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562, ze zm. (zwane rozporządzeniem w sprawie oceniania).

⁶ Określonej w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23.12.2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), zwane dalej rozporządzeniem w sprawie podstawy programowej. Od dnia 01.09.2012 r. obowiązuje załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w tej samej sprawie z dnia 27.08. 2012 r., który obejmuje te same treści (Dz.U. z 2012 r., poz. 977).

⁷ Im. Bohaterów Monte Cassino (zwane dalej liceum).

⁸ Z Oddziałami Dwujęzycznymi (zwane dalej gimnazjum).

W latach szkolnych 2009/10-2011/12 w ZSO zajęcia wf odbywały się w 27 oddziałach dla odpowiednio 854, 815 i 766 uczniów. W latach 2009/10-2010/11 zajęcia prowadzone były w 41 grupach międzyoddziałowych, a w roku 2011/12 – w 40 takich grupach (w każdym roku odrębnie dla dziewcząt i chłopców). Liczebność grup nie przekraczała 26 osób zgodnie z § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12.02.2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych⁹.

Tygodniowy wymiar zajęć wf dla klas gimnazjum wynosił 4 godziny, w tym dla III etapu edukacyjnego - 2 godziny w systemie klasowo-lekcyjnym i 2 godziny w formie do wyboru. Tygodniowy wymiar zajęć wf dla klas liceum wynosił 3 godziny w systemie klasowo-lekcyjnym. (dowód: akta kontroli, str. 432-437)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Organizacja obowiązkowych zajęć wf w formach do wyboru przez uczniów.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie ZSO realizował formy zajęć wf do wyboru przez uczniów gimnazjum¹⁰ w wymiarze 2 godzin tygodniowo, z tego w latach szkolnych:

- 2009/10 – dla 3 oddziałów III etapu edukacyjnego (tj. I klas) w wymiarze 12 godzin tygodniowo przeznaczonych na zajęcia sportowe (piłka siatkowa, koszykowa, pływanie – 81 uczniów) oraz na zajęcia rekreacyjno-zdrowotne (gimnastyka – 10 uczniów),
- 2010/11 – dla 6 oddziałów (tj. I i II klasy) w wymiarze 22 godzin tygodniowo przeznaczonych na zajęcia sportowe (piłka siatkowa, koszykowa, tenis stołowy i pływanie – 169 uczniów) oraz na zajęcia rekreacyjno-zdrowotne (gimnastyka – 16 osób),
- 2011/12 – dla 9 oddziałów (tj. I, II i III klasy) w wymiarze 30 godzin tygodniowo przeznaczonych na zajęcia sportowe (piłka siatkowa, koszykowa – 174 uczniów), na zajęcia rekreacyjno-zdrowotne (gry i zabawy – 31 uczniów) oraz na aktywne formy turystyki (60 osób).

Zajęcia pływania były organizowane w wymiarze 4 godz. tygodniowo w dwóch grupach w roku szkolnym 2009/10 (klasy I) oraz 8 godz. tygodniowo w czterech grupach w roku szkolnym 2010/11 (klasy I i II). (dowód: akta kontroli, str. 438-440)

W latach szkolnych 2009/10-2011/12 Dyrektor ZSO przygotowała na kolejne lata szkolne ofertę zajęć wf do wyboru przez uczniów na podstawie rozpoznanych potrzeb zdrowotnych, ich zainteresowań i osiągnięć, tj. po przeprowadzeniu przez nauczycieli wf ankiet wśród uczniów w zakresie ich stanu zdrowia, zainteresowań i osiągnięć oraz poprzez otrzymanie ustnych informacji od pielęgniarki szkolnej o kwalifikacji lekarskiej do grupy wf oraz wyrażeniu pisemnej zgody przez rodziców i uczniów pełnoletnich na realizację danych zajęć do wyboru. Propozycje zajęć do wyboru zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców – stosownie do wymogów § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19.08.2009 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji dwóch godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego¹¹.

(dowód: akta kontroli, str. 438-439)

W roku szkolnym 2009/10 w ramach zajęć do wyboru przez uczniów zorganizowano zajęcia gimnastyki dla 10 osób, a w roku 2010/11 - zajęcia pływania dla 10 i 9 osób

⁹ Dz.U. z 2002 r. Nr 15, poz.142, ze zm. (zwane rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania) – uchylone z dniem 31.08.2012 r.

¹⁰ W badanym okresie dla oddziałów liceum nie organizowano zajęć wg do wyboru.

¹¹ Dz.U. z 2009 r. Nr 136, poz. 1116.

– wg § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania zajęcia wf są prowadzone w grupach liczących od 12 do 26 uczniów.

(dowód: akta kontroli, str. 440)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Zajęcia do wyboru zostały wprowadzone, aby umożliwić każdemu uczniowi aktywność fizyczną na miarę jego możliwości, również zdrowotnych. Nierównomierny podział związany był z faktem, że część uczniów jednocześnie uczęszczała do szkoły muzycznej i godziny, w których wypożyczone były tory dla liczniejszej grupy kolidował z ich zajęciami w drugiej szkole. Cytowane rozporządzenie nie zabrania tworzenia grup mniejszych, o ile organ prowadzący nie wyrazi sprzeciwu, a żadna inna grupa nie przekroczy.*

(dowód: akta kontroli, str. 157-163)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W roku szkolnym 2011/12 czterech uczniów gimnazjum (1,5% uczniów gimnazjum ogółem) zostało zwolnionych z dwóch obowiązkowych zajęć do wyboru przez dyrektora na prośbę rodziców. Zajęcia o charakterze sportowym (tj. tenis ziemny, gimnastyka artystyczna) i sportowo-rekreacyjnym (taniec towarzyski) odbywanych w klubach zaliczono uczniom do wymiaru godzin obowiązkowych wf, mimo że szkoły zobowiązane były do przeprowadzenia obowiązkowych zajęć wf w gimnazjum w wymiarze 4 godzin lekcyjnych tygodniowo (art. 13a ust. 2 ustawy z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty¹²).

(dowód: akta kontroli, str. 440-451)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła m.in., że: *Spośród 17 podań, które wpłynęły w roku szkolnym 2011/2012 o zwolnienie uczniów czynnie uprawiających sport w klubach sportowych - w 13 przypadkach udało się zaproponować uczniom uczestnictwo w innych grupach fakultatywnych, a w pozostałych 4 przypadkach nie było takich możliwości, z uwagi na intensywność treningów. Zajęcia do wyboru organizowane w naszej szkole jako grupy międzyoddziałowe, odbywają się w godzinach popołudniowych (gdy wszystkie klasy danego poziomu skończą inne lekcje) lub w soboty (grupy turystyczne). Nie mając możliwości skierowania wspomnianej czwórki do żadnej z grup, mając na uwadze intencje ustawodawcy (rozbudzenie pasji do uprawiania sportu) i dobro ucznia, po rozmowie z trenerami wyraziłam zgodę na zwolnienie uczniów z zajęć fakultatywnych w szkole. Nauczyciele wf pozostawali w kontakcie z trenerami, uczniowie pozostałe godziny realizowali w szkole.*

(dowód: akta kontroli, str. 459, 477)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

ZSO nie posiadał pisemnych dowodów potwierdzających uzgadnianie propozycji zajęć do wyboru przez uczniów z organem prowadzącym, poza zatwierdzeniem arkusza organizacyjnego, którego załącznikiem były propozycje zajęć wf do wyboru przez uczniów – wg § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych form realizacji wf *propozycje zajęć wf do wyborów przez uczniów, po uzgodnieniu z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną i radę szkoły lub radę rodziców, dyrektor szkoły przedstawia do wyboru uczniom.*

(dowód: akta kontroli, str. 438-439)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Każdorazowo, propozycje są załącznikiem do arkusza organizacyjnego szkoły na dany rok. Pozytywne zaopiniowanie arkusza jest równoznaczne z pozytywną opinią dotyczącą proponowanych form zajęć wychowania fizycznego.*

(dowód: akta kontroli, str. 157-163)

¹² Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm. (zwana dalej uoso).

1.3. Oferta nadobowiązkowych pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych.

Opis stanu faktycznego

Według Systemu Informacji Oświatowej¹³ liczba uczniów uczestniczących w nadobowiązkowych pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych wynosiła w latach 2009/10-2011/12 odpowiednio 109, 75 i 90 osób (co odpowiadało 12,8%, 9,2% i 11,7% ogółu uczniów ZSO).

Zajęcia te realizowano jako zajęcia sportowe (m.in. piłka siatkowa, koszykowa, ręczna oraz nożna dla oddziałów gimnazjum i liceum w latach 2009/10-2011/12) oraz zajęcia rekreacyjne (taniec dla ww. oddziałów w latach 2010/11-2011/12). Łączny tygodniowy wymiar zajęć sportowo-rekreacyjnych wynosił w poszczególnych latach szkolnych odpowiednio 14, 16 i 16 godzin. Wszyscy nauczyciele wf w ramach tygodniowego czasu pracy realizowali ww. zajęcia sportowe w wymiarze określonym w art. 42 ust. 2 lit. a i b. ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela¹⁴ (każdy nauczycieli realizował zajęcia zarówno w klasach gimnazjum, jak i w liceum).

(dowód: akta kontroli, str. 79-87)

Realizację pozalekcyjnych nadobowiązkowych zajęć wf, zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19.02.2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹⁵, udokumentowano w dziennikach zajęć pozalekcyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 87)

W ramach nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych w latach 2009/10-2011/12 ZSO organizował coroczne:

- obozy narciarskie, w których uczestniczyło odpowiednio po 30 uczniów (co odpowiadało 4,7%, 4,9% i 5,2% ogółu uczniów w poszczególnych latach),
- zajęcia rekreacyjno-sportowe dla pierwszych klas gimnazjum i liceum podczas wyjazdów integracyjnych, w których uczestniczyło odpowiednio 260, 267 i 248 uczniów (30,4%, 32,8% i 32,4% ogółu uczniów),
- rajdy turystyczne, w których uczestniczyło po 10 uczniów (1,2%, 1,2% i 1,3% ogółu uczniów).

(dowód: akta kontroli str. 86)

W badaniu ankietowym¹⁶ 75 uczniów gimnazjum i liceum (49,3%) podało, że systematycznie uprawia wybraną dyscyplinę sportową i ćwiczy rekreacyjnie poza szkołą, 59 (38,8%) wskazało, że czyni to sporadycznie.

(dowód: akta kontroli str. 417-426)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Prowadzenie zajęć korekcyjnych dla uczniów z wadami postawy i zagrożonych nadwagą lub otyłością.

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2009/10–2011/12 ZSO nie organizował zajęć korekcyjnych dla uczniów z wadami postawy oraz zagrożonych nadwagą lub otyłością.

(dowód: akta kontroli str. 89)

W badanym okresie potrzeby zdrowotne (w tym zainteresowania i oczekiwania) uczniów nauczyciele wf rozpoznawali na podstawie informacji udzielonych w ankietach przeprowadzonych wśród uczniów. Na początku każdego badanego roku szkolnego rodzice byli informowani na pierwszym zebraniu o możliwości

¹³ Dalej SIO.

¹⁴ Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zm. (zwana dalej Kartą Nauczyciela).

¹⁵ Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 225, ze zm.(zwane dalej rozporządzeniem w sprawie sposobu dokumentowania przebiegu nauczania).

¹⁶ W badaniu uczestniczyło 152 uczniów trzech oddziałów kl. III Gimnazjum (64 uczniów) i 4 oddziałów kl. III Liceum (88).

zgłoszenia wychowawcy klasy lub nauczyciela w sprawie problemów zdrowotnych dziecka (m.in. w celu dostosowania propozycji zajęć).

(dowód: akta kontroli str. 77-78, 224-228, 340-341, 350-380)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W badanym okresie pielęgniarka szkolna nie przekazywała Dyrektorowi ZSO informacji o wadach postawy, nadwadze lub otyłości wśród uczniów.

W informacji udzielonej kontrolerowi¹⁷ przez firmę *Szkolmed M.P., M.W. ze Szczecina* (udzielającej świadczeń zdrowotnych w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą) podano, że: *nieprzekazanie ww. danych wynika z braku spójności w obowiązujących przepisach, w określeniu jakie dane zdrowotne uczniów są tajemnicą zawodową, a jakie nie są objęte. Zgodnie z metodyką pracy pielęgniarka przekazywała ustne informacje nauczycielom w sprawie kwalifikacji lekarskiej do grup w/w. W wyniku badań przesiewowych przeprowadzonych u 230 uczniów ZSO w roku 2009/10, 199 - 2010/11 i 220 - 2011/12, stwierdzono m.in. następujące rozpoznania:*

- 2009/10 – 149 przypadków skoliozy (tj. 17,4% ogółu uczniów¹⁸), 9 nadwagi (1%) i 22 otyłości (2,6%),

- 2010/11 – 135 przypadków skoliozy (16,6% ogółu uczniów¹⁹), 8 nadwagi (1%) i 17 otyłości (2,1%),

- 2011/12 – 137 przypadków skoliozy (17,8% ogółu uczniów²⁰), 11 nadwagi (1,4%) i 14 otyłości (1,8%).

(dowód: akta kontroli str. 68-75)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Zgodnie z ustawą o systemie oświaty dyrektor zobowiązał wychowawców klas do przekazywania na pierwszym spotkaniu z rodzicami, że mają oni możliwość poinformowania wychowawcy klasy lub nauczyciela w/w o problemach zdrowotnych dziecka, aby na ich podstawie dostosować propozycję zajęć (w tym zajęć korekcyjnych lub kompensacyjnych). W latach 2009-2011 rodzice nie skorzystali z formalnej możliwości poinformowania o problemach zdrowotnych swoich dzieci. Jednocześnie ustawa o ochronie danych osobowych nie pozwala dyrektorowi (bez zgody rodzica lub prawnego opiekuna) na pozyskiwanie informacji dotyczących stanu zdrowia dziecka, jedynym wyjątkiem jest informacja o chorobach zakaźnych.*

(dowód: akta kontroli str. 338-341)

1.5. Dopuszczenie do użytku szkolnych programów nauczania w/w.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009/10-2011/2012 w ZSO realizowano 6 programów nauczania w/w:

1) *E. Czerska - Wybierz sam program o profilu rekreacyjno-zdrowotnym dla gimnazjum i liceum (wydawca RES POLONA, bez daty wydania, DKW-4014-238/99), obowiązujący w kl. I-III gimnazjum i kl. I-III liceum w roku szkolnym 2009/10-2010/11;*

2) *U. Kierczak, T. Głos - Program wychowania fizycznego dla czterech etapów edukacyjnych "Od zabawy do sportu i rekreacji" (wydawca WSiP - 2001, DKW-4014-88/01), obowiązujący w kl. I-III gimnazjum w roku szkolnym 2009/10-2010/11 i kl. I-III liceum w roku szkolnym 2011/12 oraz kl. I-II liceum w roku szkolnym 2012/13;*

3) *U. Kierczak, J. Janota - Koncepcja edukacji fizycznej ZDROWIE-SPORT-REKREACJA program w/w dla gimnazjum (wydawca Impuls - 2009, WF-GM/3/2011), obowiązujący w kl. I-III gimnazjum w roku szkolnym 2011/12;*

¹⁷ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 23.12.1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r., poz. 82 j.t.), zwana ustawą o NIK.

¹⁸ 854 osób.

¹⁹ 815 osób.

²⁰ 766 osób.

4) Program nauczania dla klas I-III Gimnazjum Nr 42 w Szczecinie Piłka koszykowa - fakultet (autorstwa nauczycieli wf ZSO²¹ - 2011 rok), obowiązujący w kl. I-III gimnazjum w roku szkolnym 2011/12²²;

5) Program nauczania dla klas I-III Gimnazjum Nr 42 w Szczecinie Gry ruchowe, rekreacyjne i zespołowe - fakultet (autorstwa nauczycieli wf - 2011 rok), obowiązujący w kl. I-III Gimnazjum w roku szkolnym 2011/12²³;

6) Program nauczania dla klas I-III Gimnazjum Nr 42 w Szczecinie Piłka siatkowa - fakultet (autorstwa nauczycieli wf - 2011 rok), obowiązujący w kl. I-III gimnazjum w roku szkolnym 2011/12²⁴. (dowód: akta kontroli, str. 124-127)

Od roku szkolnego 2012/13 w I kl. gimnazjum wprowadzono program nauczania *U. Kierczak - Koncepcja edukacji fizycznej ZDROWIE-SPORT-REKREACJA program wf dla gimnazjum* (wydawca Impuls - 2012) z modyfikacją na potrzeby gimnazjum (autorstwa: nauczycieli wf), a w I kl. liceum - *U. Kierczak - Koncepcja edukacji fizycznej ZDROWIE-SPORT-REKREACJA* (wydawca Impuls - 2012) z modyfikacją na potrzeby liceum (autorstwa: nauczycieli wf).

(dowód: akta kontroli, str. 124-127, 99-101, 106-110, 119-121)

Powyższe szkolne programy nauczania wf, w tym programy dotyczące fakultetów, zostały pozytywnie zaopiniowane przez wszystkich nauczycieli wf w zakresie określonym w § 4 ust. 3, obowiązującego od 10.06.2009 r. do 18.07.2012 r., rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8.06.2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników²⁵.

(dowód: akta kontroli, str. 96-99, 102-105, 111-118, 122-123)

ZSO spełniał wymagania w zakresie infrastruktury sportowej umożliwiającej realizację dopuszczonych programów nauczania, z wyłączeniem niektórych dyscyplin lekkoatletycznych (np. bieg na 60 m, biegi długie, które realizowano w parku). ZSO posiadał boisko asfaltowe, salę gimnastyczną, aulę, siłownię oraz dysponował niezbędnym wyposażeniem sportowym. W latach 2009/10-2011/12 dla realizacji zajęć pływania korzystano z basenu pływackiego na podstawie umowy najmu zawartej z Akademią Morską w Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 164-195, 331, 456-458)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Objęte badaniem dwa programy nauczania²⁶ zajęć wf dla III etapu edukacyjnego, dopuszczone do użytku w latach szkolnych 2009/10-2010/11, pomimo pozytywnej opinii nauczycieli wf, nie spełniały wymagań programów nauczania ogólnego określonych w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie dopuszczania programów nauczania, bowiem:

- nie wyodrębniono i nie sformułowano w nich 3 (z 4) celów kształcenia w sposób określonych dla III etapu edukacyjnego w pkt. 1, 3 i 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej (tj. umiejętności oceny własnej sprawności fizycznej i przebiegu rozwoju fizycznego w okresie dojrzewania; zrozumienia związku aktywności fizycznej ze zdrowiem; umiejętności osobiste i społeczne sprzyjające zdrowiu i edukacji). Należy jednak zaznaczyć, że w treści

²¹ J. S., K. N., D. H., T. K., M. J., R. O., M. P. (zwanych dalej nauczycielami wf).

²² Jako uzupełnienie Programu U. Kierczak, J. Janota – Koncepcja edukacji fizycznej Zdrowie-Sport-Rekreacja program wf dla gimnazjum.

²³ Patrz przypis 24.

²⁴ Patrz przypis 24.

²⁵ Dz.U. z 2009 r. Nr 89, poz. 730, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie dopuszczania programów nauczania.

²⁶ E. Czerna - Wybierz sam program o profilu rekreacyjno-zdrowotnym dla gimnazjum i liceum oraz U. Kierczak, T. Głos - Program wychowania fizycznego dla czterech etapów edukacyjnych "Od zabawy do sportu i rekreacji"

obu programów znajdowały się zapisy, które odnosiły się do ww. celów i umożliwiały ich realizację,

- nie zawierały 5 z 33 treści nauczania odnoszących się do wymagań szczegółowych określonych w podstawie programowej wychowania fizycznego z 2008 r. dla III etapu edukacyjnego (tj. wymagań nr: 2.6., 4.2., 7.4., 7.6. i 7.7.) określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej oraz częściowo 5 wymagań (tj. wymagań nr: 1.4., 2.3., 5.1., 7.2. i 7.9.) – co było niezgodne z § 4 ust.1 pkt 2b ww. rozporządzenia,
- propozycji metod sprawdzania osiągnięć ucznia – co było niezgodne z § 4 ust.1 pkt 2 e ww. rozporządzenia. (dowód: akta kontroli, str. 164-195, 466-474)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Programy te zostały dopuszczone zgodnie z procedurą na wniosek zespołu nauczycieli wychowania fizycznego, w świetle którego programy zawierały wszystkie wymagane rozporządzeniem elementy. Z uzyskanych od nauczycieli wyjaśnień wynika, że posłużyli się jedynym dostępnym wówczas programem uzupełniając w praktyce jego niedoskonałość nauczycielskimi rozkładami, w których znalazły się brakujące elementy realizowane podczas zajęć wychowania fizycznego.* (dowód: akta kontroli, str. 429-431, 460-462)

Analiza *Rozkładów materiału* opracowanych przez nauczycieli wf wykazała, że w 1 rozkładzie materiału (dla klas gimnazjalnych), na 5 analizowanych, przewidziano realizację 3 wymogów szczegółowych podstawy programowej w 2008 roku (tj. 7.6., 7.7., 7.8.), które nie zostały w sposób formalny przyjęte do programów nauczania. (dowód: akta kontroli, str. 487-531)

2) Wydane przez zespół nauczycieli wf pozytywne opinie w sprawie spełnienia przez wnioskowane programy nauczania na lata 2009/10-2010/11 wymogów określonych w § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie dopuszczania programów nauczania były sporządzone nierzetelnie. W opiniach zawarto pozytywną ocenę zgodności programu nauczania ogólnego z podstawą programową kształcenia ogólnego oraz dostosowania programów do potrzeb i możliwości uczniów, dla których były przeznaczone, mimo wyżej opisanych nieprawidłowości. (dowód: akta kontroli, str. 96-99, 102-105)

Za nieprawidłowości w zakresie dopuszczenia do użytku szkolnego programów nauczania w latach 2009/10-2010/11 niespełniających całości treści nauczania dla III etapu edukacyjnego odpowiadają nauczyciele wf, którzy zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dopuszczania programów nauczania wnioskowali o dopuszczenie tych programów do użytku oraz Dyrektor ZSO, która zgodnie z art. 22a ust. 2b uoso była odpowiedzialna za uwzględnienie w szkolnym zestawie programów nauczania całości podstawy programowej kształcenia ogólnego ustalonej dla danego etapu edukacyjnego.

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła m.in., że: W ZSO funkcjonują sekcje przedmiotowe w ramach których odbywa się planowanie i ewaluacja pracy zespołu nauczycieli danego przedmiotu. W ramach sekcji opiniowane są również wybrane przez nauczycieli programy nauczania. Opinia o której mowa, zawiera w szczególności ocenę zgodności programu nauczania ogólnego z podstawą programową kształcenia ogólnego i dostosowania programu do potrzeb i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony. Dyrektor zatwierdza program do realizacji bazując na tej opinii. Zgodnie z uregulowaniami dokumentem zawierającym zbiór programów nauczania jest szkolny zestaw programów nauczania.

(dowód: akta kontroli, str. 157-163)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. W roku szkolnym 2009/10 w dziennikach lekcyjnych klasy 1Ga, 1Gb i 1Gc (objętych III etapem edukacyjnym) oraz klas drugich i trzecich (2Ga, 2Gb, 2Gc, 3Ga, 3Gb, i 3Gc) wskazano jeden program nauczania wf pomimo zatwierdzenia na

ten rok dwóch programów dla wszystkich klas gimnazjum. W roku szkolnym 2010/11 w dzienniku lekcyjnym klasy 2Gb (kontynuującej naukę w ramach III etapu edukacyjnego) zmieniono program nauczania (tj. z programu E. Czerskiej „Wybierz sam” na U. Kierczak, T. Glos „Od zabawy do sportu”).
(dowód: akta kontroli, str. 124-151)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Jest to niewychwycony podczas sprawdzania dokumentacji szkolnej błąd w zapisie. W szkolnym zestawie programów zapisane były dwa – ponieważ część uczniów mogła wybrać jako zajęcia fakultatywne pływanie, a pierwszy z programów nie uwzględniał tych zajęć. W klasie 2Gb realizowany był program, będący kontynuacją wybranego wcześniej, o czy świadczą zapisy realizowanych zajęć. Ponieważ od 2010 r. zmienione rozporządzenie o sposobie prowadzenia dokumentacji szkolnej, nie wymaga wpisywaniu w dzienniku lekcyjnym programów nauczania – błąd nie został skorygowany. Dokumentem określającym realizowany program jest Szkolny Zestaw Programów Nauczania.*
(dowód: akta kontroli, str. 157-163)

2. W ZSO nie było bazy sportowej umożliwiającej realizowanie niektórych, przewidzianych programami nauczania, dyscyplin lekkoatletycznych (np. biegów krótkich na 60m, biegów długich, skoków w dal).
(dowód: akta kontroli str. 331, 456-458)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Mimo ograniczonych możliwości bazowych szkoły, zajęcia obejmujące lekkoatletykę realizowano na boisku szkolnym i w pobliskim parku, jak, np.: biegi krótkie 60 m, biegi długie, test Coopera, rzut piłeczką palantową (nauczyciele przygotowują nawierzchnię malując linie, oznaczając właściwe punkty pachołkami). Na zajęciach ćwiczono były również elementy techniki poszczególnych konkurencji lekkoatletycznych, takie jak: start niski i wysoki, skok w dal z miejsca, technika przekazywania pałeczki sztafetowej itp. Spełnieniu wymagań podstawy programowej z lekkiej atletyki służy również współpraca z SP 16, na której stadionie organizujemy dzień sportu. Każdy uczeń zapoznaje się tam z pełną gamą konkurencji lekkoatletycznych, ma także szansę na sprawdzenie się w rywalizacji, ponadto młodzież naszej szkoły aktywnie uczestniczy w zawodach lekkoatletycznych organizowanych przez MOS.*
(dowód: akta kontroli str. 429-431, 460-462)

1.6. Realizacja obowiązujących programów nauczania wf.

Opis stanu faktycznego

W objętych badaniem 2 z 3 klas gimnazjum realizujących cykl kształcenia w latach 2009/10-2011/12 (tj. w oddziałach A i C grupie dziewcząt i chłopców) - zajęcia wf prowadzone w systemie klasowo-lekcyjnym udokumentowano w dziennikach lekcyjnych danego oddziału, a zajęcia w formie do wyboru - w odrębnych dziennikach prowadzonych dla fakultetów – zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 1 i 3 oraz § 8 rozporządzenia w sprawie sposobu dokumentowania przebiegu nauczania. W cyklu kształcenia dla III etapu edukacyjnego (w ww. klasach) zrealizowano 407 godzin zajęć wf, w tym 203 w systemie klasowo-lekcyjnym i 204 w formach do wyboru.
(dowód: akta kontroli, str. 466-474)

Zajęcia wf klasy gimnazjalnej I-III A i C w cyklu kształcenia 2009/10-2011/12 odbywały się w 43,7% w sali gimnastycznej (178 godzin), 26% w auli (106), 10,1% w terenie (41), 7,9% na basenie (32), 7,6% na siłowni (31) i 4,7% na boisku (19).
(dowód: akta kontroli, str. 486)

W badaniu ankietowym 60 uczniów gimnazjum²⁷ (93,8%) podało, że w trakcie zajęć wf najczęściej uprawiali dyscypliny zespołowe, 57 (89,1%) – ćwiczyło na siłowni,

²⁷ Z 64 uczniów objętych badaniem.

51 (79,7%) – grało w tenisa stołowego, a 48 (75%) – wykonywało ćwiczenia gimnastyczne. 87 uczniów liceum²⁸ (98,9%) podało, że najczęściej uprawiali dyscypliny zespołowe, a 82 (93,2%) – ćwiczyło na siłowni, wykonywało ćwiczenia gimnastyczne i grało w tenisa stołowego. (dowód: akta kontroli, str. 417-426)

W ramach realizacji zajęć wf spełniono *Zalecane warunki i sposoby* realizacji bloku tematycznego Edukacja zdrowotna w zakresie: przeprowadzenia diagnozy potrzeb zdrowotnych uczniów przez nauczycieli wf we współpracy z pielęgniarką szkolną, wspierania jej w ramach programów nauczania realizowanych w innych przedmiotach²⁹ oraz w ramach programów edukacyjnych dotyczących zdrowia i profilaktyki zachowań ryzykownych lub chorób realizowanych w ZSO przez podmioty zewnętrzne³⁰. Zajęcia z edukacji zdrowotnej były prowadzone z wykorzystaniem m.in. metody projektu.

(dowód: akta kontroli, str. 209-257, 342-348, 350-380, 454-455)

W latach szkolnych 2009/10–2011/12 w liceum zrealizowano międzyprzedmiotową ścieżkę edukacyjną *Edukacja prozdrowotna* określoną w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej, m.in.: na zajęciach wf, fizyki, wiedzy o społeczeństwie, edukacji dla bezpieczeństwa, wychowania do życia w rodzinie, etyki i religii. (dowód: akta kontroli, str. 209-223, 248-257)

W roku szkolnym 2012/13 dla kl. I liceum w programie nauczania przygotowano realizację wymagań edukacji prozdrowotnej określonych dla IV etapu edukacyjnego w pkt. 6.1.-6.12. załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej (z tym, że nie wskazano w nich treści nauczania dotyczących dbałości o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości – pkt.6.1.). ZSO opracował plan pracy Zespołu ds. Promocji Zdrowia w Szkole na rok szkolny 2012/13 dla gimnazjum i liceum oraz harmonogram ewaluacji i plan ewaluacji realizacji podstawy programowej z zakresu edukacji zdrowotnej na przedmiotach ogólnokształcących.

(dowód: akta kontroli, str. 196-208)

W grudniu 2012 r. jeden z uczniów gimnazjum zajął I miejsce w rejonowym etapie Ogólnopolskiej XXI Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK w kategorii szkół gimnazjalnych (uczeń przygotowywany przez nauczyciela wf).

(dowód: akta kontroli, str. 258-259)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Zgodnie z przyjętą koncepcją pracy szkoły elementy wychowania zdrowotnego, kształtowania postaw i umiejętności społecznych są ważnym ogólnoszkolnym zadaniem (plan wychowawczy, plan profilaktyczny, plan rozwoju) i realizowane są przez wszystkich pracowników szkoły przy wsparciu odpowiednich instytucji. Oznacza to, że nauczyciele wf pracują we współpracy z pozostałymi nauczycielami i są bezpośrednimi realizatorami pewnych elementów całości. W szkole funkcjonuje między innymi zespół ds. profilaktyki i zespół promocji zdrowia. Ich koordynatorzy czuwają nad realizacją całości zagadnień potrzebnych do harmonijnego rozwoju młodego człowieka, w których zawierają się wszystkie treści wynikające z podstawy programowej. Edukacja zdrowotna realizowana była przez nauczycieli wf w cyklu trzyletnim. Na zajęciach klasowo lekcyjnych, zajęciach do wyboru, w ramach prowadzonych prac projektowych, zajęć terenowych i wycieczek, prelekcji, pogadanek. Nauczyciele prowadzą edukację zdrowotną w ścisłej korelacji z pedagogiem szkolnym,*

²⁸ Z 88 uczniów objętych badaniem.

²⁹ Biologii, wychowania do życia w rodzinie, wiedzy o społeczeństwie, religii, etyki, edukacji dla bezpieczeństwa.

³⁰ M.in. programem "Styl życia dzieci i młodzieży a poziom ich sprawności fizycznej, wydolności i rozwoju somatycznego" realizowanym w 2009 roku przez Instytut Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego; „Żywnościowa profilaktyka niedowagi i otyłości u młodzieży w okresie skoku pokwitaniowego” realizowanym w 2010 roku przez Zakład Fizjologii Żywnienia Człowieka Wydziału Nauk o Żywności i Rybactwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

pielęgniarką, wychowawcami oraz nauczycielami takich przedmiotów jak m.in.: biologia, fizyka, chemia, edukacja dla bezpieczeństwa, etyka.

(dowód: akta kontroli, str. 338-341, 429-431, 460-462)

Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności

NIK zwraca uwagę, iż stosownie do zaleceń Ministerstwa Edukacji Narodowej zawartych w publikacji Podstawa programowa z komentarzami, Tom 8. Wychowanie fizyczne. Edukacja dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum (MEN 2009 r. str. 62-63) optymalny czas na realizację bloku Edukacja Zdrowotna na poziomie gimnazjum określono w wymiarze co najmniej 30 godzin, przy wymogu prowadzenia zajęć w grupach koedukacyjnych w salach lekcyjnych, a za nieprawidłowe uznano rozłożenie zajęć w dłuższym czasie niż jeden semestr, z długimi odstępami pomiędzy kolejnymi zajęciami oraz realizację zagadnień wymienionych w tym bloku wyłącznie w czasie części lekcji przeznaczonych na zajęcia ruchowe.

(dowód: akta kontroli, str. 466-474)

Ocena cząstkowa

NIK ocenia działalność kontrolowanej jednostki pozytywnie, mimo stwierdzenia nieprawidłowości w badanym obszarze.

2. Ocenianie osiągnięć uczniów z wf.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą ocenę osiągnięć uczniów z wf w ZSO dokonywano w oparciu o system oceniania wewnątrzszkolnego określony w statucie³¹ (WSO) oraz przedmiotowy system oceniania z wf (PSO). WSO stanowiło podstawę do opracowania PSO (§ 22.9. statutu). W badanym okresie nauczyciele wf opracowali dwa PSO (sporządzone odrębnie dla gimnazjum i liceum), które obowiązywały w latach 2009/10-2010/11 oraz od roku szkolnego 2011/12. Wszystkie obowiązujące w badanym okresie PSO zostały zatwierdzone przez Dyrektora ZSO.

(dowód: akta kontroli, str. 22-67, 268-301, 532-552)

WSO określał m.in. prawo ucznia do jawnej i umotywowanej oceny (art. 22 ust. 2 pkt 4 lit. a uoso) oraz zapewniał jawność ocen dla ucznia i jego rodziców. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia miało zapewnić uczniowi pomoc w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszych postępów w nauce i zachowaniu, stosownie do wymogów § 3 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie oceniania. Ocenianie wewnątrzszkolne spełniało wymogi w zakresie informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie oraz informowania rodziców o postępach, trudnościach w nauce i uzdolnieniach ucznia (zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 1 i 4 ww. rozporządzenia). W WSO określono warunki i sposób przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce (§ 3 ust. 3 pkt 7 ww. rozporządzenia).

W PSO wprowadzonych od roku szkolnego 2011/12 (dla gimnazjum i liceum) zawarto postanowienia, że postęp w opanowaniu umiejętności i wiadomości będzie oceniany zgodnie z indywidualnymi możliwościami i predyspozycjami (zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie oceniania). Na ocenę składały się 4 elementy, w tym wysiłek wkładany w wywiązywanie się z zadań, postęp, zaangażowanie w przebieg zajęć oraz rezultat (stosownie do § 7 rozporządzenia w sprawie oceniania).

(dowód: akta kontroli, str. 22-67, 268-301, 464-465)

W badaniu ankietowym 79 uczniów gimnazjum i liceum (52%) uznało, że ocenianie na lekcjach wf jest sprawiedliwe, natomiast 10 uczniów (6,6%) było przeciwnego zdania. 63 uczniów nie wyraziło jednoznacznej opinii.

³¹ Wprowadzony uchwałą Rady Szkoły z 27.03.2003 r., a następnie zmieniony następującymi uchwałami Rady Pedagogicznej: nr 5a/2008/2009 z 4.02.2009 r., nr 6/08/2009 z 28.08.2009 r., nr 9/12/2009 z 11.12.2009 r., 27/11/2010 z 26.11.2010 r., 39/08/2011 z 25.08.2011 r., nr 6 z 14.12.2011 r., nr 6 z 3.02.2012 r.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) We wprowadzonych od roku szkolnego 2011/12 PSO (dla liceum i gimnazjum) nauczyciele wf nie sformułowali wymagań edukacyjnych do rozpoznawania poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia gimnazjum i liceum umiejętności i wiadomości objętych programami nauczania i podstawy programowej z 2008 r. (mimo uwzględnienia ww. umiejętności i wiadomości w PSO obowiązujących w latach 2009/10-2010/11³²). Obowiązujące w badanym okresie PSO dla uczniów gimnazjum (poprzednie z lat 2009/10-2010/11 i obecne 2011/12) nie uwzględniały wymagań edukacyjnych do rozpoznawania poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów wiadomości w zakresie bloku tematycznego *Edukacja zdrowotna* oraz opanowania umiejętności realizowanych w formach do wyboru, takich jak: pływanie (w latach 2009/10-2010/11), tenis stołowy (2010/11) oraz gry i zabawy (2011/12), które stanowiły podstawę programową z 2008 roku. Ponadto obowiązujące PSO nie wskazywały sposobów rozpoznawania poziomu i postępów z wf, tj. jakimi metodami i narzędziami będą one mierzone i z jaką częstotliwością w cyklu kształcenia - było to niezgodne z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie oceniania.

2) PSO nie określało wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych wf (mimo, że poprzednie PSO z lata 2009/10-2010/11 odnosiły się do tych wymagań), co stanowiło naruszenie § 3 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie oceniania.

3) Obowiązujące PSO dla gimnazjum i liceum nie określały w skali ocen (poza oceną dostateczną i dopuszczającą) sposobu uwzględnienia wysiłku wkładanego w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć wf, o jakim mowa w § 7 rozporządzenia w sprawie oceniania, pomimo że w postanowieniach dotyczących elementów wpływających na ocenę określono, że ocena powinna być wypadkową m.in. wysiłku wkładanego w wywiązywanie się z zadań.

(dowód: akta kontroli, str. 22-67, 268-313, 429-431, 460-474)

Za powyższe nieprawidłowości odpowiada Dyrektor ZSO, która zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 33 ust. 2 pkt 3 uoso sprawuje nadzór pedagogiczny, m.in. w zakresie przestrzegania zasad oceniania oraz nauczyciele wf, którzy, stosownie do art. 6 Karty Nauczyciela, obowiązani są rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym stanowiskiem.

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła m.in., że: *Statut szkoły w pkt. 4 § 22.6 zawiera zapis, że komentarz do oceny powinien być sformułowany w sposób życzliwy oraz zawierać informacje o wysiłku włożonym przez ucznia w jej uzyskanie oraz zawarte w odpowiedzi pozytywne elementy wiedzy ucznia. Zgodnie z zapisem § 22.10 ppkt 4 nauczyciel uzasadnia ocenę na wniosek ucznia bądź opiekuna poprzez osobisty kontakt z ww., w trakcie zebrań z rodzicami lub w ramach korespondencji listownej. Od 2011 roku funkcjonuje w szkole dziennik elektroniczny, umożliwiający rodzicom i uczniom bieżące śledzenie postępów edukacyjnych, tym pierwszym daje również możliwość bezpośredniej korespondencji z wybranym nauczycielem. Większość zatrudnionych, to nauczyciele z długoletnim stażem, ich doświadczenie pozwala na samodzielne wypracowanie metod sprawdzania osiągnięć uczniów, uwzględniające:*

³² Poza wskazaniem wymagań edukacyjnych dla umiejętności i wiadomości objętych programami zajęć na siłowni (na których realizowano m.in. pkt 2.5 treści nauczania dla III etapu edukacyjnego podstawy programowej z 2008 roku) oraz zajęć do wyboru przez uczniów, tj. pływania i tenisa stołowego (realizujących podstawę programową z 2008 roku).

umiejętności, uzdolnienia i wolę udziału w ćwiczeniach. Obecnie stosowany PSO z wf nie określa szczegółowo oceny z poszczególnych zadań, ponieważ sprawdzany przez nich postęp jest ustalony przez normy dla poszczególnych cech motorycznych i innych umiejętności ruchowych. Normy te są znane uczniom i podawane na prośbę zainteresowanych rodziców. Zgodnie z przyjętymi zasadami, w wymaganiach na ocenę wyższą muszą zawierać się wcześniejsze wymagania. Ponieważ w kryteriach oceniania zajęć wychowania fizycznego, jednym z elementów o dużym ciężarze gatunkowym jest wkładany wysiłek i zaangażowania, a element ten znajduje się w ocenach niższych – tym samym brany jest poważnie pod uwagę przy wystawianiu ocen wyższych: dobrej, bardzo dobrej, celującej.

Nauczyciele wf w ramach pracy sekcji zespołowej dokonywali stałej analizy efektów pracy z uczniami na podstawie: przeprowadzanych ankiet, obserwacji i osiągnięć sportowych uczniów. Diagnozie podlegało ocenianie realizacji między innymi edukacji zdrowotnej, postępów i nabywania umiejętności przez uczniów. Wyniki diagnozy wstępnej służyły do ustalania zakresu potrzeb i metod realizacji elementów podstawy, diagnoza bieżąca pozwalała określić trafność przyjętych metod i form pracy oraz służyła dokonywaniu modyfikacji w pracy z poszczególnymi grupami, natomiast diagnoza końcowa pozwalała na ocenę poziomu osiągnięcia przez uczniów wymagań podstawy programowej. Wnioski wyciągnięte z analizy realizacji podstawy programowej posłużą do doskonalenia metod pracy w kolejnych latach.

(dowód: akta kontroli, str. 429-431, 460-462)

Ocena cząstkowa

NIK ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Uczestnictwo uczniów w obowiązkowych zajęciach wf.

3.1. Frekwencja uczniów na obowiązkowych zajęciach wf.

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2009/2010-2011/2012 w ZSO frekwencja uczniów na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych wynosiła odpowiednio: 85,6%, 94,1% i 91,3% dla gimnazjum oraz 85,5%, 89,9% i 86,2% dla liceum. Natomiast frekwencja na zajęciach wf w kolejnych latach wyniosła³³:

- w gimnazjum 80,7% w 2009 roku, 91,9% w 2010 roku i 94,7% w 2011 roku,
- w liceum 81,4% w 2009 roku, 83,8% w 2010 roku i 86,2% w 2011 roku.

(dowód: akta kontroli, str. 323-324)

Frekwencja uczniów na zajęciach wf na przykładzie wybranego tygodnia (tj. od 26 do 30.11.2012 r.)³⁴ wynosiła 89,4% w gimnazjum (926 osób w odniesieniu do 1.034 zapisanych) i 83,1% w liceum (1.245 osób w odniesieniu do 1.498 zapisanych). Uczniowie niećwiczący na zajęciach wf (nieobecni oraz obecni niećwiczący) w odniesieniu do uczniów zapisanych stanowili 20,8% w gimnazjum (215 osób) i 28,2% w liceum (422). Natomiast uczniowie obecni i niećwiczący w odniesieniu do uczniów obecnych stanowili 11,6% w gimnazjum i 13,6% w liceum. Przyczynami niećwiczenia uczniów obecnych na zajęciach było:

- w gimnazjum - zwolnienie na podstawie decyzji dyrektora 3,4% (31 osób), zwolnienie przez rodziców 3,2% (30), bieżące zwolnienie przez lekarza 2,1% (19), udział w konkursach i zwolnienie przez pielęgniarkę szkolną 1,5% (14) oraz brak stroju 1,4% (13),
- w liceum - zwolnienie na podstawie decyzji dyrektora 9,9% (123 osób), bieżące zwolnienie przez lekarza 1,3% (16), zwolnienie przez rodziców 1% (12), brak stroju 0,9% (11), udział w konkursach i zwolnienie przez pielęgniarkę szkolną 0,5% (7).

(dowód: akta kontroli, str. 314-322)

³³ Na przykładzie miesiąca listopada 2009, 2010 i 2011 roku.

³⁴ W odniesieniu do całego cyklu kształcenia: 385 godzin w gimnazjum i 290 godzin w liceum.

W badaniu ankietowym 91 uczniów gimnazjum i liceum (59,9%) podało, że unikanie obecności na lekcji wf spowodowane było chorobą, 26 (17,1%) - nieciekawym sposobem ich prowadzenia, 8 (5,3%) – lenistwem, a 4 (2,6%) – stopniem trudności ćwiczeń. (dowód: akta kontroli, str. 417-426)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Decyzje dyrektora w sprawie zwolnienia uczniów z zajęć wf.

Opis stanu
faktycznego

W latach szkolnych 2009/10-2011/12 na podstawie decyzji Dyrektora ZSO z czynnego udziału w zajęciach wf zwolnionych było odpowiednio 70, 97 i 89 uczniów (co stanowiło 8,2%, 11,9% i 11,6% ogółu uczniów). Liczba uczniów zwolnionych z czynnego udziału w zajęciach wf w poszczególnych latach szkolnych wzrosła odpowiednio z 3,4% (10 uczniów), do 4,6% (13) i 8,1% (22) w gimnazjum oraz z 10,7% (60 uczniów), do 15,8% (84) i 13,5% (67) w liceum.

(dowód: akta kontroli, str. 323-324)

Badanie 12 z 256 decyzji Dyrektora ZSO³⁵ (tj. 4,7%) wykazało, że zostały one podjęte zgodnie z wymogami określonymi w § 8 rozporządzenia w sprawie oceniania. (dowód: akta kontroli, str. 452-453)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Udział uczniów we współzawodnictwie sportowym.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009/10-2011/12 ZSO organizował coroczne szkolne zawody sportowe w piłce siatkowej i piłce nożnej, w których udział wzięło odpowiednio 238, 246 i 180 uczniów (co stanowiło 27,9%, 30,2% i 23,5% ogółu uczniów³⁶). W roku szkolnym 2011/12 zorganizowano szkolny dzień sportu w którym udział wzięło 727 uczniów (94,9%), m.in. w następujących dyscyplinach sportowych: kręgle, biegi na różnych dystansach, turniej piłki nożnej, koszykowej i siatkowej, skok w dal.

(dowód: akta kontroli, str. 90, 349)

W latach szkolnych 2009/10-2011/12 odpowiednio 159, 122 i 149 uczniów ZSO brało udział w miejskich i wojewódzkich zawodach sportowych (co stanowiło 18,6%, 15% i 19,5% ogółu uczniów). Uczniowie ZSO odnieśli sukcesy sportowe, zajmując m.in. w roku szkolnym:

- 2009/10 – pierwsze miejsce w Mistrzostwach Szczecina Szkół Ponadgimnazjalnych w tenisie stołowym, trzecie miejsce w Mistrzostwach Szczecina Szkół Ponadgimnazjalnych w piłce koszykowej, drugie miejsce w stylu motylkowym i trzecie miejsce w stylu klasycznym w VI Mistrzostwach Szczecina w Pływaniu Szkół Ponadgimnazjalnych, pierwsze miejsce w stylu klasycznym oraz drugie miejsce w stylu grzbietowym i klasycznym w II Otwartych Mistrzostwach Szkół Gimnazjalnych w pływaniu;
- 2010/11 – trzecie miejsce w stylu grzbietowym w VII Mistrzostwach Szczecina w Pływaniu Szkół Ponadgimnazjalnych, pierwsze miejsce w stylu klasycznym i grzbietowym oraz trzecie miejsce w stylu klasycznym w III Otwartych Mistrzostwach Szkół Gimnazjalnych w pływaniu, trzecie miejsce solistek w V Przeglądzie Tańca Nowoczesnego Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych, drugie miejsce w Jesiennych Biegach na Orientację Szkół Gimnazjalnych;
- 2011/12 – drugie miejsce w Mistrzostwach Szczecina Szkół Ponadgimnazjalnych II ligi w piłce nożnej (awans do I ligi), drugie miejsce w Mistrzostwach Szczecina Szkół Gimnazjalnych w tenisie stołowym, trzecie miejsce w Wojewódzkiej

³⁵ Tj. z każdego roku szkolnego objętego badaniem po 4 decyzje, w tym 2 dla uczniów gimnazjum i 2 dla uczniów liceum.

³⁶ W roku szkolnym 2009/10 – 854 uczniów ogółem, 2010/11 – 815, 2011/12 – 766.

Gimnazjum w Przelewicach w tenisie stołowym; pierwsze miejsce w stylu dowolnym i grzbietowym w IV Otwartych Mistrzostwach Szkół Gimnazjalnych w pływaniu, trzecie miejsce w XVIII Otwartych Mistrzostwach Polski Freestyle Schock Dance, trzecie miejsce w Pucharze Szczecina na Ergometrze Wioślarskim.

(dowód: akta kontroli, str. 91-92, 414)

W badanym okresie ZSO współpracował z Miejskim Klubem Pływackim oraz Miejskim Klubem Lekkoatletycznym w zakresie przygotowywania uczniów do zawodów pływackich i lekkoatletycznych (korzystając z obiektów klubów) oraz z Międzyszkolnym Ośrodkiem Sportu w Szczecinie w zakresie organizacji i udziału w zawodach sportowych, Pałacem Młodzieży w Szczecinie i PTTK w zakresie organizacji rajdów turystycznych.

(dowód: akta kontroli, str. 94)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

4. Przestrzeganie warunków bezpieczeństwa podczas realizacji zajęć z wf.

4.1. Okresowe kontrole obiektów sportowych należących do szkoły.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie w ZSO przeprowadzane były roczne przeglądy obiektu budowlanego szkoły³⁷ oraz jeden przegląd pięcioletni³⁸ (w 2010 roku). Protokoły z przeprowadzonych kontroli były przekazywane do organu prowadzącego. Dwa razy do roku Komisja powołana przez Dyrektora ZSO, w obecności społecznego inspektora pracy, dokonywała przeglądu stanu bezpieczeństwa i higienicznych warunków korzystania z obiektu szkoły, w tym z obiektów sportowych. W przeprowadzonych przeglądach nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących pomieszczeń, w których realizowano zajęcia wf.

(dowód: akta kontroli, str. 383-413)

ZSO posiadał certyfikaty na użytkowane urządzenia i wyposażenie sportowe zakupione po 2002 roku.

(dowód: akta kontroli, str. 483-485)

W sali gimnastycznej, na auli oraz pomieszczeniu siłowni umieszczono tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania ww. pomieszczeń oraz urządzeń i sprzętu sportowego. W holu przed wyjściem z budynku na boisko zamieszczono informację o zasadach bezpiecznego korzystania z boiska. W sali gimnastycznej umieszczono regulamin zajęć wf. Zgodnie z § 31 ust. 6-7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³⁹ nauczyciele wf na początku każdego skontrolowanego roku szkolnego zapoznawali uczniów z zasadami higieny i bezpieczeństwa na lekcjach wf, odnotowując tę czynność w dziennikach lekcyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 331)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W umowach najmu torów pływackich (z dnia 14.08.2009 r. i 24.08.2010 r. zawartych z Akademią Morską w Szczecinie) nie zawarto postanowień dotyczących spełnienia

³⁷ Określone w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.).

³⁸ Określony w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.

³⁹ Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 (zwane dalej rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach).

przez najmowany obiekt sportowy warunków bezpieczeństwa oraz posiadania wymaganych atestów i certyfikatów. (dowód: akta kontroli, str. 332-337)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła, że: *Przed podpisaniem umowy obejrzała obiekt i zapoznała się z aktualną dokumentacją przeglądu technicznego basenu i zaplecza. Stan techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń.* (dowód: akta kontroli, 459, 477)

4.2. Sposób i zakres zapewnienia uczniom pomocy medycznej.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach pokój nauczycieli wf oraz pomieszczenie siłowni były wyposażone w apteczkę zaopatrzoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcję o zasadach udzielania pierwszej pomocy. Zgodnie z § 21 ww. rozporządzenia wszyscy nauczyciele wf posiadali zaświadczenia o przeszkoleniu w zakresie udzielania pierwszej pomocy. (dowód: akta kontroli, str. 331, 326-327)

Zgodnie z wymogami § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą⁴⁰ w badanym okresie uczniowie ZSO korzystali z bezpłatnej opieki medycznej pielęgniarki szkolnej w wydzierżawionym w ZSO gabinecie profilaktyki zdrowotnej (umowa użyczenia gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej z 5.10.2007 r. na okres do 31.08.2010 r., z 30.08.2010 r. na okres do 31.08.2011 r., z 5.09.2011 r. na okres do 31.08.2012 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 8-21, 342-348)

W umowach użyczenia gabinetu i w porozumieniu o współpracy z dnia 1.01.2011 r. określono dni i godziny udzielania świadczeń. Zarówno w informacji udzielonej przez *Szkolmed* jak i w wyjaśnieniach Dyrektora ZSO (przytoczonych w pkt 1.4. niniejszego wystąpienia) wskazano, że brak spójności w obowiązujących przepisach spowodował brak przekazywania przez *Szkolmed* informacji o stanie zdrowia uczniów Dyrektorowi ZSO. (dowód: akta kontroli, str. 8-21, 68-75, 338-341)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.3. Wypadki podczas zajęć wf.

Opis stanu faktycznego

Według SIO w latach szkolnych 2008/09-2011/12⁴¹ w ZSO na zajęciach wf doszło do 81⁴² zdarzeń losowych (odnotowanych w rejestrze wypadków), z tego: 28 w roku szkolnym 2008/09, 15 - 2009/10, 21 - 2010/11 i 17 - 2011/12. Przyczyną 80 wypadków była nieuwaga, a jednego wypadku - zasłabnięcie.

Analiza prowadzonego w ZSO rejestru wypadków za lata szkolne 2009/2010-2011/2012 wykazała m.in., że był on prowadzony zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w szkołach. Liczba wypadków na zajęciach wf wyniosła 16⁴³ w roku szkolnym 2009/10, 21 w roku szkolnym 2010/11, 17 w roku szkolnym 2011/12 i 13 w bieżącym roku szkolnym (wg stanu na 10.12.2012 r.). Protokoły powypadkowe we wszystkich przypadkach, tj. 67, sporządził Zespół⁴⁴, o którym mowa w § 43 ust. 8 ww. rozporządzenia. (dowód: akta kontroli, str. 478 – 480)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁴⁰ Dz.U. z 2009 r. Nr 139, poz. 1133.

⁴¹ Za lata 2006/07 i 2007/08 brak danych o liczbie wypadków na zarówno w ZSO jak i na szczeblu organu prowadzącego.

⁴² Ponadto – na skutek błędu systemu – nie ujęty w SIO 1 wypadek ucznia III klasy, który na dzień wprowadzania danych do systemu nie był już uczniami szkoły.

⁴³ w tym 1, o którym mowa powyżej.

⁴⁴ tutaj Komisja powypadkowa.

W wyniku kontroli 19⁴⁵ spośród ww. 67 protokołów powypadkowych (tj. 28%), stwierdzono, że zostały one sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w ww. rozporządzeniu ustalono ale Zespół nie wykonał dyspozycji określonej w § 45 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. nie zaznajamiał z ich treścią poszkodowanych pełnoletnich albo rodziców (opiekunów) poszkodowanych małoletnich, a także nie dokumentował realizacji obowiązku poinformowania o wypadku pracownika służby bhp, organu prowadzącego szkołę i rady rodziców. (dowód: akta kontroli, str. 478-480)

Bożena Łoś – Nowak wyjaśniła m.in., że: *W razie wystąpienia nagłego zdarzenia dyrektor natychmiast powiadamia rodziców ucznia, komisję powypadkową powołaną w szkole i w przypadku poważnych urazów organ prowadzący i radę rodziców. W przypadku gdy uraz jest niewielki (siniak, otarcie naskórka, drobne stłuczenie) i nie jest skutkiem warunków technicznych stanu obiektu, organ prowadzący i rada rodziców otrzymują dane o wypadkach w formie statystycznej. Radzie rodziców informacje dyrektor przekazuje przynajmniej dwa razy w roku, na spotkaniach podsumowujących działalność szkoły. Protokoły powypadkowe sporządzane są w przypadku każdego nagłego zdarzenia, niezależnie od stopnia uszkodzenia ciała. Są to na ogół drobne urazy, w związku z tym, rodzice mimo wiedzy n/t sporządzenia protokołu i możliwości wniesienia zastrzeżeń, nie są zainteresowani jego obejrzeniem, odebraniem i podpisaniem. W szkole analizuje się liczbę i przyczyny wypadków. Dyrektor omawia okoliczności wypadku, bezpośrednio po zdarzeniu, z nauczycielem pełniącym w tym czasie opiekę oraz wydaje ustne zalecenia. Aby zwiększyć bezpieczeństwo uczniów: wprowadzono wzmocnione dyżury nauczycieli, w miejscach gdzie młodzież gromadzi się na przerwach; wystąpiono o wydłużenie czasu pracy pielęgniarki szkolnej (z 4 do 5 dni w tygodniu); przeprowadzane są lekcje n/t bezpiecznego zachowania się w szkole i spędzania wolnego czasu; uczulono personel aby zgłaszał niezwłocznie wszelkie usterki, mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa; nauczyciele wf, aby zwiększyć bezpieczeństwo uczniów, m.in.: każdorazowo upewniają się przed lekcją, że uczniowie posiadają odpowiedni strój do ćwiczeń (szczególnie obuwie), bezwzględnie przestrzegają zasad dyscypliny w trakcie zajęć, a także nie dopuszczają do takich zachowań uczniów, które mogą stanowić zagrożenie dla nich samych i innych.* (dowód: akta kontroli, str. 475-476)

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

5. Doskonalenie zawodowe nauczycieli wf oraz nadzór pedagogiczny w zakresie wf.

5.1. Stan zatrudnienia i kwalifikacje zawodowe nauczycieli wf.

Opis stanu faktycznego

Według stanu na 30.09.2011 r. w ZSO zatrudnionych było siedmiu nauczycieli wf, w tym czterech dyplomowanych, dwóch mianowanych i jeden kontraktowy. Wszyscy nauczyciele wf posiadali wyższe wykształcenie z przygotowaniem pedagogicznym, prowadząc zajęcia zgodnie z poziomem wykształcenia wymaganym dla typów szkół wchodzących w skład ZSO oraz kierunkiem wykształcenia zgodnym z nauczaniem przedmiotem. Wszyscy nauczyciele wf posiadali dodatkowe kwalifikacje (trenerskie/instruktorskie) odpowiadające rodzajowi zajęć prowadzonych na zajęciach do wyboru i pozalekcyjnych nadobowiązkowych zajęciach wf.

(dowód: akta kontroli, str.325-327)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴⁵ Z tego 13 z bieżącego roku szkolnego i po 2 z poprzednich lat szkolnych.

5.2. Doskonalenie zawodowe nauczycieli wf.

Opis stanu faktycznego

W latach szkolnych 2009/10-2011/12 wszyscy nauczyciele wf podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w studiach podyplomowych i szkoleniach zawodowych, m.in. w zakresie: edukacji dla bezpieczeństwa, kierowników wycieczek szkolnych, sposobu radzenia sobie z trudnym zachowaniem u dzieci w szkole, organizacji i prowadzenia lekcji wf w trudnych warunkach, nowej podstawy programowej. W latach 2010/11-2011/12 – 3 z 7 nauczycieli wf (tj. 43%) uczestniczyło w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego niezbędnych do wdrażania podstawy programowej z 2008 roku, m.in. w zakresie:

- planowania i organizacji obowiązkowych zajęć fakultatywnych z wf (dwóch nauczycieli w wymiarze po 5 godziny),
- nowe programy nauczania czyli „cztery kroki” do własnego programu wf - od podstawy programowej kształcenia ogólnego do programu wf (dwóch nauczycieli po 6 godzin),
- turystyka jako forma zajęć fakultatywnych z wf (jeden nauczyciel – 6 godzin)
(dowód: akta kontroli, str. 328-330)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO Nr 6 w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.3. Sprawowanie nadzoru pedagogicznego w dziedzinie wf.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Dyrektor ZSO zaplanował i przeprowadził 21 obserwacji z zakresu realizacji zajęć wf w gimnazjum. Tematyka obserwacji zajęć wf dotyczyła sposobu realizacji tematu zajęć w kontekście wymogów wdrażania podstawy programowej z 2008 roku i oceniania osiągnięć uczniów. Zalecenia pohospitacyjne w łącznej liczbie 9⁴⁶ (w tym: 5 w 2009/10, 2 - 2010/11 i 2 - 2011/12) zostały zrealizowane.
(dowód: akta kontroli, str. 481-482)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.4. Nadzór zewnętrzny nad działalnością szkoły w zakresie wf.

Opis stanu faktycznego

W latach 2009-2012 w ZSO nie były przeprowadzane kontrole ani w zakresie bezpieczeństwa w obiektach sportowych (np. przez Państwową Inspekcję Pracy, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego i Powiatowego Komendanta Straży Pożarnej) ani w zakresie dotyczącym realizacji zajęć wf (np. przez Kuratora Oświaty w Szczecinie⁴⁷).
(dowód: akta kontroli, str. 481-482)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności ZSO w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli w kontekście stwierdzonych nieprawidłowości zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia udziału nauczycieli wf w różnorodnych formach doskonalenia związanych z realizacją programowej oraz wdrożenie systematycznego nadzoru pedagogicznego w dziedzinie wychowania fizycznego.

⁴⁶ W każdym przypadku jedno zalecenie dla danej obserwacji dotyczące np. konieczności: indywidualizowania pracy z uczniem; różnicowania wymagań wobec uczniów o zmniejszonych możliwościach ruchowych; wprowadzenia większej różnorodności ćwiczeń; motywowania uczniów do systematycznego wysiłku.

⁴⁷ Który skontrolował działalność ZSO w zakresie: ewaluacji zewnętrznej całościowej (kontrola z IV kwartału 2011 roku) oraz prawidłowości wykonywania przez dyrektorów publicznych szkół i placówek planowanych zadań z nadzoru pedagogicznego (kontrola z II kwartału 2012 r.). W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wniesiono uwag i zaleceń.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. *Dopuszczanie do użytku szkolnego programów nauczania wf zgodnych z obowiązującą podstawą programową nauczania ogólnego.*
2. *Zapewnienie realizacji na zajęciach wf wszystkich wymagań szczegółowych podstawy programowej wf oraz przestrzeganie Zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej wf w zakresie edukacji zdrowotnej.*
3. *Dostosowanie wewnątrzszkolnego systemu oceniania osiągnięć uczniów z wf do wymogów rozporządzenia w sprawie oceniania.*
4. *Dokumentowanie w dziennikach lekcyjnych realizowanych treści nauczania przyjętych programów nauczania.*
5. *Przestrzeganie procedur informowania odpowiednich organów i rodziców uczniów o wypadkach na lekcjach.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 14 stycznia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie